

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การศึกษารูปแบบการบริหารงานงบประมาณเพื่อรองรับการกระจายอำนาจของโรงเรียนขนาดเล็กที่เป็นแบบอย่างที่ดี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. จุดมุ่งหมายของการวิจัย และวิธีการดำเนินการวิจัย
2. สรุปผลการวิจัย
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

จุดมุ่งหมายของการวิจัยและวิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารงานงบประมาณเพื่อการรองรับการกระจายอำนาจของโรงเรียนขนาดเล็กที่เป็นแบบอย่างที่ดี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก และเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานงบประมาณเพื่อรองรับการกระจายอำนาจของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก วิธีดำเนินการวิจัยเริ่มจากการศึกษารูปแบบการบริหารงานงบประมาณ เพื่อรองรับการการจัดการศึกษาแบบกระจายอำนาจในโรงเรียนขนาดเล็กที่เป็นแบบอย่างที่ดี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก ประชากรคือผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่การเงินโรงเรียนขนาดเล็กที่เป็นแบบอย่างที่ดี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก เป็นโรงเรียนที่ผ่านการประเมินรอบ 2 จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) และกลุ่มตัวอย่างจากทั้ง 3 เขตพื้นที่การศึกษา ๆ ละ 3 โรงเรียน จากการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยคัดเลือกโรงเรียนที่มีผลการประเมิน 3 อันดับแรกในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษาได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 9 โรงเรียน จำนวน 18 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและแบบประเมินความเหมาะสม

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์การศึกษาสภาพปัจจุบันของรูปแบบการบริหารงานงบประมาณเพื่อการรองรับการกระจายอำนาจของโรงเรียนขนาดเล็กที่เป็นแบบอย่างที่ดี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลก เป็นโรงเรียนที่ผ่านการประเมินรอบ 2 จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) สรุปได้ดังนี้

1. โรงเรียนขนาดเล็กที่เป็นแบบอย่างที่ดี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัด พิษณุโลก ที่ผ่านการประเมินรอบ 2 จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ การศึกษา (สมศ.) มีผลการประเมินอยู่ในระดับอันดับ 1-3 ในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัด พิษณุโลก

2. สภาพปัจจุบันและความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานงบประมาณ เพื่อ รองรับการกระจายอำนาจของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก ทั้ง 7 ด้าน มีการกระจายอำนาจแบบแบ่งอำนาจมากที่สุดและรองลงมา เป็นแบบผู้บริหาร ดำเนินการเองไม่กระจายอำนาจทั้งในรายด้านและรายข้อ

ด้านที่ 1 การจัดทำและเสนอของบประมาณ มีการกระจายอำนาจแบบแบ่งอำนาจ ให้แก่คณะครู เจ้าหน้าที่การเงิน เจ้าหน้าที่แผนงาน ภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การจัดทำแผนกลยุทธ์ หรือแผนพัฒนาการศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาและชุมชนมี ส่วนร่วมดำเนินการ รองลงมา คือ การวิเคราะห์ความเหมาะสมการเสนอของบประมาณ และน้อย ที่สุดมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง คือ การวิเคราะห์และพัฒนานโยบายทางการศึกษา ในการวิเคราะห์และพัฒนานโยบายทางการศึกษา

ด้านที่ 2 การจัดสรรงบประมาณการ ลักษณะการกระจายอำนาจเป็นแบบผู้บริหาร ดำเนินการเองไม่กระจายอำนาจ ภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นราย ข้อพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การจัดสรรงบประมาณภายในสถานศึกษา รองลงมามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง คือการเบิกจ่ายและการอนุมัติงบประมาณ น้อย ที่สุดมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง คือ การโอนเงินงบประมาณสถานศึกษา จะต้อง มีแนวทางปฏิบัติให้เป็นไปตามขั้นตอนและวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนด ซึ่งในระเบียบว่าด้วย การบริหารงบประมาณ พ.ศ. 2546 แต่ลักษณะการกระจายอำนาจเป็นแบบแบ่งอำนาจให้ เจ้าหน้าที่การเงิน

ด้านที่ 3 การตรวจสอบติดตามประเมินผล รายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน การตรวจสอบติดตามประเมินผล รายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน ลักษณะการ กระจายอำนาจเป็นแบบผู้บริหารดำเนินการเองไม่กระจายอำนาจ ภาพรวมความเหมาะสม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ด้านที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก คือ การประเมินผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน รองลงมามีความเหมาะสมอยู่ในระดับ ปานกลาง คือ การรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน น้อยที่สุดมีความเหมาะสมอยู่ในระดับ ปานกลาง คือ การติดตามตรวจสอบการใช้เงินและผลการดำเนินงาน

ด้านที่ 4 การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ลักษณะการกระจายอำนาจ แบบแบ่งอำนาจให้คณะครู เจ้าหน้าที่การเงิน เจ้าหน้าที่แผน ภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ใน ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ กองทุน

สวัสดิการเพื่อการศึกษาที่มีแนวทางในการปฏิบัติ รองลงมา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การจัดการทรัพยากร น้อยที่สุด มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง คือ การระดมทรัพยากร

ด้านที่ 5 การบริหารการเงิน ลักษณะการกระจายอำนาจแบบแบ่งอำนาจให้แก่เจ้าหน้าที่การเงิน ภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การเก็บรักษาเงิน รองลงมา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก คือ การเบิกเงินจากคลัง น้อยที่สุดมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก คือ การจ่ายเงิน

ด้านที่ 6 การบริหารบัญชี ลักษณะการกระจายอำนาจเป็นแบบแบ่งอำนาจให้แก่เจ้าหน้าที่การเงิน ภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การจัดทำบัญชีการเงิน รองลงมา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง คือ การจัดทำรายงานการเงินและงบการเงิน

ด้านที่ 7 การบริหารพัสดุและสินทรัพย์ ลักษณะการกระจายอำนาจเป็นแบบแบ่งอำนาจให้แก่เจ้าหน้าที่พัสดุ ภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การควบคุม บำรุงรักษา และจำหน่ายพัสดุ รองลงมา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง คือ การกำหนดแบบรูปรายการหรือคุณลักษณะเฉพาะ และจัดซื้อจัดจ้าง น้อยที่สุดมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง คือ การจัดหาพัสดุมีแนวทางในการปฏิบัติ

อภิปรายผล

จากการศึกษารูปแบบการบริหารงานงบประมาณเพื่อรองรับการกระจายอำนาจของโรงเรียนขนาดเล็กที่เป็นแบบอย่างที่ดี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก ผู้วิจัยขอนำเสนอผลการวิจัย สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

1. สภาพปัจจุบันของการบริหารงานงบประมาณเพื่อการรองรับการกระจายอำนาจของโรงเรียนขนาดเล็กที่เป็นแบบอย่างที่ดี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก จากการศึกษา พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กมีการกระจายอำนาจแบบแบ่งอำนาจอยู่ในเกณฑ์มากที่สุดให้กับคณะครู เจ้าหน้าที่การเงิน เจ้าหน้าที่แผนงาน หัวหน้ากลุ่มงาน และเจ้าหน้าที่พัสดุ ทั้งด้านการบริหารการเงิน ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ด้านการจัดทำและเสนอของงบประมาณ ด้านการบริหารบัญชี และด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ ส่วนด้านการจัดสรรงบประมาณ ด้านการตรวจสอบติดตามประเมินผล รายงานผลการใช้เงินและ ผลการดำเนินงาน เป็นแบบผู้บริหารดำเนินการเองไม่กระจายอำนาจอยู่ในเกณฑ์มาก ที่เป็นเช่นนี้เป็นเพราะโรงเรียนขนาดเล็กมีบุคลากรไม่เพียงพอ ซึ่งจะใช้คณะครูปฏิบัติหน้าที่ในด้านต่าง ๆ ข้างต้น ซ้ำกันหลายหน้าที่ จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้การกระจายอำนาจของโรงเรียนขนาดเล็กไม่มีการกระจายอำนาจเท่าที่ควร จึงเป็นสาเหตุให้ผู้วิจัยศึกษารูปแบบการบริหารงานงบประมาณเพื่อรองรับการกระจายอำนาจของโรงเรียนขนาดเล็กที่เป็นแบบอย่าง

ที่ดี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก โดยอาศัยทฤษฎีรูปแบบ การกระจายอำนาจ การกระจายอำนาจทางการศึกษา กฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการกระจายอำนาจทางการศึกษา การบริหารงบประมาณในสถานศึกษา ขอบข่ายการบริหารงบประมาณในสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด สโตเนอร์และแวนเคอะ (Stoner and Wanker, 1986: 12 อ้างถึงใน วิสุทธิ์ วิจิตรพัชราภรณ์, 2548) ได้ให้ความหมายของรูปแบบว่า เป็นการจำลองความจริงของปรากฏการณ์เพื่อให้เราเข้าใจความสัมพันธ์ที่สลับซับซ้อนของปรากฏการณ์นั้น ๆ ได้ง่ายขึ้น และสอดคล้องกับแนวคิด วิลเลอร์ (Willer, 1967: 15 อ้างอิงในพูนสุข หิงคานนท์, 2540) กล่าวว่า รูปแบบเป็นการสร้างความคิดรวบยอดของชุดปรากฏการณ์ ด้วยวิธีการของเหตุผลที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดความกระจ่างชัดในนิยาม ความสัมพันธ์ข้อเสนอของระบบรูปนัยที่เกี่ยวข้อง ในทำนองเดียวกับที่สมิทส์และคนอื่น ๆ (Smith and another, 1980 อ้างอิงในสมาน อัครภูมิ, 2537) ได้กล่าวไว้ว่า รูปแบบหมายถึง การย่อส่วนของจริงให้เล็กลง เพื่อให้พิจารณาและช่วยทำความเข้าใจ ปรากฏการณ์หรือพฤติกรรมต่าง ๆ โดยการจัดวางแบบแผนให้เข้าใจง่ายมากขึ้น สภาพปัจจุบันรูปแบบการกระจายอำนาจจึงสอดคล้องกับงานวิจัย วิสุทธิ์ วิจิตรพัชราภรณ์ :2548 ส่วนใหญ่ผู้รับมอบการกระจายอำนาจการตัดสินใจมีภาระหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบมากอยู่แล้วในทุกขนาดของสถานศึกษา ทั้งนี้เป็นเพราะ สภาพความขาดแคลนครูในแต่ละสถานศึกษา ส่งผลให้ครูที่มีข้อจำกัดในการใช้เวลาไปจัดการเรียนรู้ ต้องปฏิบัติภาระงานที่มอบให้ ซึ่งเป็นการกระจายหน้าที่รับผิดชอบงาน แต่ไม่มีหน้าที่ร่วมตัดสินใจ แสดงให้เห็นว่า สถานศึกษามีการกระจายงานทุกอย่างให้แก่ครู ส่วนใหญ่กระจายหน้าที่และความรับผิดชอบ โดยเฉพาะงานธุรการ ซึ่งไม่ได้กระจายอำนาจการตัดสินใจ ผู้อำนวยการสถานศึกษากำกับ ติดตามมากเกินไป ทำให้ผู้รับมอบอำนาจไม่กล้าตัดสินใจ และปัญหาที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ ผู้รับมอบอำนาจมีความรู้ไม่ตรงกับภาระงานและวุฒิภาวะไม่เพียงพอ และยังพบอีกว่า กฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้องไม่เอื้อต่อการกระจายอำนาจ เนื่องจากความสับสนในการแบ่งอำนาจระหว่างเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาที่ได้รับการกระจายอำนาจ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ โคลเวอร์ (Clover, 2002) ได้ทำการศึกษาบทวิเคราะห์การจัดลำดับความสำคัญของครูใหญ่ในการกระจายอำนาจของงบประมาณที่โรงเรียนเขตคัมเบอร์แลนด์ฟาแยทท์วิลล์ รัฐนอร์ทแคโรไลนา จากการศึกษา พบว่า ครูใหญ่ในเขตคัมเบอร์แลนด์ต้องการควบคุมเงินทุน ที่สามารถนำไปพัฒนาการเรียนการสอนได้ต่อไป ได้เกิดการปฏิรูปในรัฐแคโรไลนาเหนือที่มีความสำคัญ เพราะจะเป็นการเตรียมความพร้อมให้แก่นักศึกษาในศตวรรษที่ 21 และบรรดาครูใหญ่เห็นว่าควรมีการยึดหยุ่นทางการเงินด้วย ครูใหญ่ไม่ได้รับบุชต์เงินในระบบการเงินของโรงเรียนแต่ต้องการให้การใช้เงินมีความเชื่อมโยงกับโครงการที่กำหนดอย่างยืดหยุ่น ทางโรงเรียนมีการพิจารณาเงินเดือนและสวัสดิการของลูกจ้างซึ่งเป็นความสำคัญอันดับแรกของงบประมาณให้มีความยืดหยุ่นน้อยที่สุด จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ประเมินจากการสัมภาษณ์พบว่า การกระจายอำนาจ

งบประมาณสามารถพัฒนาโครงการทางการศึกษาโดยปราศจากการเพิ่มเงินทุนของงบประมาณการศึกษา

2. การตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานงบประมาณเพื่อรองรับการกระจายอำนาจของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า รูปแบบการบริหารงานงบประมาณเพื่อรองรับการกระจายอำนาจของโรงเรียนขนาดเล็กที่แบบอย่างที่ดี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก ภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการบริหารการเงิน รองลงมา ด้านการระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ ด้านจัดสรรงบประมาณ ด้านการบริหารบัญชี ตามลำดับที่เป็นเช่นนี้เพราะมีการกระจายอำนาจที่ชัดเจน และมีการแบ่งอำนาจให้ผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ วีระ รุญเจริญ (2545) ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในประเทศไทย พบว่า ศักยภาพในด้านการบริหารงบประมาณโรงเรียนทำได้ค่อนข้างมาก ความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านการตรวจสอบติดตามประเมินผล รายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน และด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ สอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3 (2548) การบริหารการเงินของสถานศึกษาจะต้องมีแผนการหารายได้ และแผนการจ่ายเงินรวมทั้งมีการดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งเงินสำหรับไว้ใช้จ่ายในกิจการของสถานศึกษา มีการควบคุม และกำกับดูแลการดำเนินงานทางการเงินให้เป็นไปตามกฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ยังต้องมีระบบข้อมูลที่เชื่อถือได้ เป็นปัจจุบัน และครอบคลุมการดำเนินงานทางการเงินทุกด้าน มีรายงานที่รวดเร็ว และมีเอกสารหลักฐานให้ตรวจสอบได้ โดยสะดวก และตลอดเวลา เพื่อแสดงถึงความโปร่งใส (Transparency) และความรับผิดชอบ (Accountability) ในการบริหารการเงินของสถานศึกษา กระทรวงการคลัง ได้กล่าวว่า การบริหารทางการเงิน หมายถึง การจัดการระบบการเงินขององค์กรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และนอกจากนี้ยังมีผลการศึกษาวิจัยของ Maria(1989) ซึ่งได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการกระจายอำนาจของระบบการศึกษาของเมือง Costa Rica โดยมีความมุ่งหมายของการศึกษาเพื่อต้องการประเมินสิ่งที่ปรากฏอยู่และข้อเสนอแนะ เรื่องการกระจายอำนาจของระบบการศึกษาในเรื่องงานบุคคล งบประมาณหลักสูตรโดยการสอบถามผู้บริหารส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้ 1) ไม่มีองค์ประกอบใดที่ปรากฏอยู่ในระบบการกระจายอำนาจทางด้านบุคคล งบประมาณ และหลักสูตร 2) การกระจายอำนาจโดยรวมทางด้านบุคคล งบประมาณ และหลักสูตร ได้รับการเสนอแนะ 3) ด้านงบประมาณและนโยบายควรจะไม่ให้มีการกระจายอำนาจ 4) การพัฒนาบุคลากรได้รับการส่งเสริมให้มีการกระจายอำนาจและ 5) ผู้อำนวยการศึกษาในส่วนภูมิภาคควรทำหน้าที่เป็นผู้นำการศึกษา เพื่อส่งเสริมการกระจายอำนาจ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากการศึกษาสภาพปัจจุบันของรูปแบบการบริหารงานงบประมาณเพื่อการรองรับการกระจายอำนาจของโรงเรียนขนาดเล็กที่เป็นแบบอย่างที่ดี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก พบว่า มีโรงเรียนขนาดเล็กบางโรงเรียนยังไม่มี การกระจายอำนาจในการบริหารงบประมาณ ดังนี้

1. ควรมีการกระจายอำนาจเป็นลักษณะการกระจายอำนาจแบบแบ่งอำนาจให้กับคณะครู ผู้มีส่วนได้เสีย ร่วมบริหารงานงบประมาณด้านการจัดทำและเสนองบประมาณ วิเคราะห์ทิศทางและยุทธศาสตร์ของสถานศึกษา การจัดทำแผนกลยุทธ์หรือแผนพัฒนาการศึกษา คุรุบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาและชุมชนมีส่วนร่วมดำเนินการ เช่น ทบทวนภารกิจจัดการศึกษาของสถานศึกษาและศึกษารายงานข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง การเผยแพร่ประกาศต่อสาธารณชนและผู้เกี่ยวข้องทราบ การจัดทำคำขอรับงบประมาณของสถานศึกษาและกรอบประมาณการรายจ่ายระยะปานกลาง (MTEF) เสนอต่อเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อพิจารณาความเหมาะสมสอดคล้องเชิงนโยบาย และการจัดทำข้อตกลงบริการผลผลิต (ร่างข้อตกลงผลการปฏิบัติ) ของสถานศึกษาที่จะต้องทำกับเขตพื้นที่การศึกษา เมื่อได้รับงบประมาณ โดยมีเป้าหมายให้บริการที่สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา โดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา และเสนอต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต่อไป

2. ควรมีการกระจายอำนาจเป็นลักษณะการกระจายอำนาจแบบแบ่งอำนาจให้กับคณะครู ผู้มีส่วนได้เสียและขอความเห็นในการจัดสรรงบประมาณภายในสถานศึกษา เช่น การจัดทำข้อตกลงบริการผลผลิตของสถานศึกษากับเขตพื้นที่การศึกษาเมื่อได้รับงบ การศึกษาข้อมูลการจัดสรรงบประมาณที่สำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแจ้งผ่านเขตพื้นที่การศึกษาแจ้งให้สถานศึกษาทราบในเรื่องนโยบาย แผนพัฒนามาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักเกณฑ์ขั้นตอนและวิธีการจัดสรรงบประมาณ การตรวจสอบกรอบวงเงินงบประมาณที่ได้รับจากหลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรที่เขตพื้นที่การศึกษาแจ้ง ตลอดจนวงเงินนอกงบประมาณที่ได้จากแผนการระดมทรัพยากร และการเบิกจ่ายและการอนุมัติงบประมาณ ในตัวชี้วัด เสนอแผนการใช้งบประมาณวงเงินรวมเพื่อขออนุมัติเงินประจำงวดเป็นรายไตรมาสผ่านเขตพื้นที่การศึกษาไปยังคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานรวบรวมเสนอต่อสำนักงานงบประมาณ

3. ควรมีการกระจายอำนาจเป็นลักษณะการกระจายอำนาจแบบแบ่งอำนาจให้กับคณะครูบริหารเชิงคณะกรรมการช่วยกันการตรวจสอบติดตามประเมินผล รายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน เช่น การประสานแผนและดำเนินการตรวจสอบ ติดตามและนิเทศให้เป็นไปตามแผนการตรวจสอบ ติดตามของสถานศึกษา โดยเฉพาะโครงการที่มีความเสี่ยงสูง การจัดทำข้อสรุปผลการตรวจสอบติดตามและนิเทศ พร้อมทั้งเสนอข้อปัญหาที่อาจทำให้การดำเนินงานไม่ประสบผลสำเร็จ เพื่อให้สถานศึกษาเร่งแก้ปัญหาได้ทันสถานการณ์รายงานผลการดำเนินการ

ตรวจสอบต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานการณ์สรุปข้อมูลสารสนเทศที่ได้ และจัดทำรายงานข้อมูลการใช้งบประมาณ ผลการดำเนินงานของสถานศึกษาเป็นรายไตรมาสต่อเขตพื้นที่การศึกษา การประเมินผลการใช้เงินและผลการดำเนินงานกำหนดปัจจัยหลักความสำเร็จและตัวชี้วัด (Key Performance Indicators: KPIs) ของสถานศึกษาและการรายงานผลการประเมินต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและเขตพื้นที่การศึกษา

4. ควรมีการกระจายอำนาจเป็นลักษณะการกระจายอำนาจแบบแบ่งอำนาจให้กับคณะครู ผู้มีส่วนได้เสียช่วยระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา เช่น การจัดการทรัพยากร การประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานภายในสถานศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาทราบรายการทรัพยากรร่วมกันวางระบบการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพร่วมกับบุคคลและหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน การจัดการรายได้และผลประโยชน์ เช่น การจัดแนวปฏิบัติหรือระเบียบของสถานศึกษาเพื่อจัดการรายได้และบริหารรายได้และผลประโยชน์ตามแต่สภาพของสถานศึกษาโดยไม่ขัดต่อกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง การจัดการรายได้ผลประโยชน์และจัดทำทะเบียนคุม เก็บรักษาเงินและเบิกเงินให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง กำกับ ติดตาม ตรวจสอบให้เป็นไปตามระเบียบ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการทำการวิจัยสาเหตุที่ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กดำเนินการเองไม่กระจายอำนาจด้านการจัดสรรงบประมาณ ด้านการตรวจสอบติดตามประเมินผล รายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน

2. ควรมีการทำวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารงานงบประมาณในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน